

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E:

gp.mddsz@gov.si www.mddsz.gov.si

Številka: 0070-080/2015-

Ljubljana, 4. 11. 2015

EVA 2015-2611-0005

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja - ZPFOPIZ-1 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14)) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPFOPIZ-1) ter ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem po rednem postopku.

mag. Darko KRAŠOVEC
GENERALNI SEKRETAR

Priloge:

- Predlog zakona

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Peter Pogačar, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- dr. Andraž Rangus, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Martina Vuk, državna sekretarka; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Peter Pogačar, državni sekretar; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- dr. Andraž Rangus, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- mag. Stanislav Vidovič, generalni sekretar, Ministrstvo za zunanje zadeve.

5. Kratak povzetek gradiva:

S predlaganim zakonom se na novo ureja področje poračunavanja finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja v skladu z določbami novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 63/13-ZIUP TDSV, 99/13 - ZSVarPre-C, 101/13 - ZIPRS1415, 44/14 - ORZPIZ206, 85/14 - ZUJF-B in 95/14 - ZUJF-C, v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), ki je bil sprejet v decembru 2012. Drugi odstavek 161. člena ZPIZ-2 določa, da osnove in način poročna finančnih obveznosti iz prejšnjega odstavka določa zakon, ki ureja poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Novi ZPIZ-2 je prinesel novosti tudi na področju urejanja poračunavanja finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato je potrebno veljavni zakon, ki ureja poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, nadomestiti z novim.

Glede na to, da peti odstavek 38. člena Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju ne ureja pravic tistih upokojujencev, ki so bili s strani republiških organov napoteni na delo v zvezne organe nekdanje SFRJ in ki se upokojujejo po pričetku veljavnosti sporazuma, je v zakonu določeno, da se tem upravičencem prizna del pokojnine v obliki dodatka v višini razlike med pokojnino, odmerjeno po veljavnih predpisih v Republiki Sloveniji ob upoštevanju dobe dopolnjene v organu SFRJ ter seštevkom obeh starostnih pokojnin, priznanih po določbah Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju.

S predlaganim zakonom se na novo ureja tudi poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja Skladu obrtnikov in podjetnikov, ki se nanaša na izplačevanje pokojnin do 26 odstotkov najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2, za upokojujence Sklada obrtnikov in podjetnikov, ki so vstopili v zavarovanje do 1. 1. 1983. Ob tem pa se določa tudi pavšalni znesek za stroške izplačevanja pokojnin v višini 1 odstotka dejansko ugotovljene obveznosti države do Sklada obrtnikov in podjetnikov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna- razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t +1	t +2	t +3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna		+ 44.910	+ 46.710	+ 55.710
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
Dodatna obveznost RS do ZPIZ	1001-616	6396		44.910
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t+1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim predlogom Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPFOPIZ-1) se spreminja način določitve obveznosti Republike Slovenije in stroškov, ki jih je Republika Slovenija dolžna povrniti Skladu obrtnikov in podjetnikov ter se zmanjšuje število upravičencev do refundacije Sklada obrtnikov in podjetnikov. Povračilo obveznosti do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije nima novih finančnih posledic.				

Glede na spremenjen način določitve obveznosti Republike Slovenije in na podatke, s katerimi razpolagamo, se bo število upravičencev do refundacije Sklada obrtnikov in podjetnikov znižalo iz sedanjih 5.573 na manj kot 1.000. Glede na spremenjen način določitve stroškov (1% od ugotovljene obveznosti Republike Slovenije) se bodo le-ti v primerjavi s sedanjo ureditvijo znižali, saj se je v zadnjih letih ta odstotek zvišal na več kot 90% ugotovljene obveznosti Republike Slovenije. Glede na podatke, s katerimi razpolagamo, ocenjujemo, da se bo višina obveznosti Republike Slovenije po novem ZPFOPIZ-1 znižala na cca 1,3 mio EUR letno, kar glede na višino obračuna obveznosti, ki ga je Sklad obrtnikov in podjetnikov uveljavljal od Republike Slovenije v preteklem letu, pomeni prihranek v višini 13,6 mio EUR na leto.

Finančne posledice iz naslova priznanja dela pokojnine, ki se kot dodatek odmeri na podlagi 7. člena predloga zakona, je glede na to, da ocenjujemo, da je največji delež upravičencev uslužbencev nekdanjega Zveznega sekretariata za zunanje zadeve in danes uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve RS, pripravilo Ministrstvo za zunanje zadeve in ocenilo okvirne finančne posledice za proračun RS po posameznih letih za naslednja tri leta, ob predpostavki, da bi zakon začel veljati 1.1.2016:

- leto 2016: 44.910 EUR,
- leto 2017: 46.710 EUR in
- leto 2018: 55.710 EUR.

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Datum objave: 13.7.2015

V razpravo so bili vključeni:

- Sklad obrtnikov in podjetnikov (dopis Sklada obrtnikov in podjetnikov št. T-009 z dne 26. 8. 2015 s pripombami na predlog ZPFOPIZ-1)

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- **niso bili upoštevani.**

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

- Sklad obrtnikov in podjetnikov želi črtanje drugega odstavka 10. člena predloga ZPFOPIZ-1, ki določa upoštevanje dokupa pri izpolnjevanju pogoja vključitve v zavarovanje pri Skladu obrtnikov in podjetnikov do 31. decembra 1982.

Pri pregledih zadev na Skladu obrtnikov in podjetnikov je bilo ugotovljeno, da Sklad obrtnikov in podjetnikov zahteva refundacijo tudi za zavarovance, ki so vstopili v zavarovanje pri Skladu obrtnikov in podjetnikov po 31. decembru 1982, pa izpolnjujejo pogoj vstopa v zavarovanje do 31. decembra 1982 zaradi dokupa pokojninske dobe pred upokojitvijo. To je v nasprotju z namenom zakona, zato se sedaj z zakonom določa, da se dokup pokojninske dobe ne upošteva pri izpolnjevanju pogoja za

refundacijo – vključitev zavarovanca v zavarovanje pri Skladu obrtnikov in podjetnikov do 31. decembra 1982.

- Sklad obrtnikov in podjetnikov se ne strinja z določitvijo stroškov v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države in želi formulo za izračun stroškov iz veljavnega ZPFOPIZ, z dodatkom, da bi stroške omejili na višino vseh dejanskih stroškov Sklada obrtnikov in podjetnikov

Veljavna formula za izračun višine stroškov izplačevanja pokojnin daje absurdne rezultate, saj višina stroškov v zadnjih letih za nekajkrat presega vse stroške poslovanja Sklada obrtnikov in podjetnikov in je skoraj enaka višini osnovne obveznosti. Namen povračila stroškov Skladu obrtnikov in podjetnikov je, da se jim povrne del stroškov za izplačevanje pokojnin in ne da država Skladu obrtnikov in podjetnikov krije vse stroške poslovanja, ki jih predstavljajo tudi stroški oglaševanja novih produktov, ki niso regulirani, sodni stroški, ko tožijo državo, itd. Menimo, da je z ZPFOPIZ-1 predlagana višina stroškov v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države primerna.

- Sklad obrtnikov in podjetnikov želi črtanje 11. člena ZPFOPIZ-1, ki določa, da obveznost države do Sklada obrtnikov in podjetnikov traja, dokler član Sklada obrtnikov in podjetnikov ne uveljavi pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

Že doslej je bilo v 11. členu ZPFOPIZ določeno, da obveznost države traja, dokler niso izpolnjeni minimalni pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih, od tedaj dalje pa sorazmerni del. Te določba v praksi ni bilo mogoče izvajati, saj ni bilo dovolj natančno opredeljeno izplačevanje sorazmernega dela. Nejasnost tega člena veljavnega ZPFOPIZ v zvezi s sorazmernim izplačevanjem, ko zavarovanec izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, je z ZPFOPIZ-1 natančno določena in se jo bo dalo izvajati v praksi. Tako po uveljavi pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije s strani člana Sklada obrtnikov in podjetnikov, preneha obveznost države, saj s to pokojnino zavarovanec zagotovo preseže 26 odstotkov najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2, in tako Skladu obrtnikov in podjetnikov ni mogoče povrniti sorazmernega dela pokojnine.

- Sklad obrtnikov in podjetnikov želi črtanje 18. člena ZPFOPIZ-1, da se ZPFOPIZ-1 uporablja že pri določitvi obveznosti za leto 2015

Obveznost države do Sklada obrtnikov in podjetnikov se ugotovi in obračuna za preteklo leto. Tako bo predvidoma junija 2016 poslan zahtevek Sklada obrtnikov in podjetnikov za plačilo obveznosti za leto 2015. Menimo, da je predlagana ureditev primerna, saj želimo čim prejšnjo uporabo novih pravil glede določitve obveznosti države do Sklada obrtnikov in podjetnikov.

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA

Peter POGAČAR
DRŽAVNI SEKRETAR

ZAKON

**O PORAČUNAVANJU FINANČNIH OBVEZNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE IZ POKOJNINSKEGA
IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA - ZPFOPIZ-1**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

– ocena stanja na področju urejanja

Obračun finančnih obveznosti Republike Slovenije je posledica zakonskih možnosti uveljavljanja pravic po posebnih oziroma ugodnejših pogojih. Posebni pogoji za pridobitev pravic iz pokojninskega invalidskega zavarovanja so stalna ureditev tudi v drugih državah.

Značilnost pravic po posebnih pogojih je v tem, da so pridobljene prej kot po splošnih predpisih in pod drugačnimi pogoji. Zato višje finančne obveznosti, ki nastanejo z izplačevanjem pravic pod posebnimi pogoji, ni mogoče financirati s sredstvi, namenjenimi za pokrivanje pravic, priznanih po splošnih pogojih. Te višje finančne obveznosti je dolžna pokriti država iz državnega proračuna.

Pravice po posebnih pogojih odmerja in izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod), ki ima pravico do povrnitve dejanskih in dodatnih stroškov v zvezi z odmero in izplačevanjem teh pravic. Takšen sistem izvira še iz časov bivše skupne države. V Sloveniji je bil prvič urejen z Zakonom o poračunavanju obveznosti Republike Slovenije do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije iz leta 1993.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1) je posameznim kategorijam zavarovancev omogočal, da lahko v primerih in na način, določen v posebnih zakonih, izjemoma pridobijo in uveljavijo pravico do pokojnine pod ugodnejšimi pogoji. Sredstva za povečane obveznosti, ki nastajajo zaradi pridobivanja in uveljavljanja pravice do starostne pokojnine pod ugodnejšimi pogoji, pa zagotavlja Republika Slovenija iz državnega proračuna. Sredstva se določijo v višini razlike med dajatvijo, priznana in odmerjeno po ugodnejših pogojih, ter dajatvijo, odmerjeno po splošnih predpisih. V to razliko se všttevajo tudi vsi prispevki od teh dajatev in sorazmerni del stroškov odmere in izplačevanja dajatev. Če zavarovanec ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do pokojnine po splošnih predpisih, celotna sredstva za to pokojnino, vključno s prispevki, stroški odmere in izplačevanja te dajatve, zagotavlja Republika Slovenija iz proračuna.

Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B in 95/14 – ZUJF-C), ki je bil sprejet v decembru 2012, v drugem odstavku 161. člena ZPIZ-2 določa, da osnove in način poračuna finančnih obveznosti iz prejšnjega odstavka določa zakon, ki ureja poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Novi ZPIZ-2 je prinesel novosti na področju urejanja poračunavanja finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato je potrebno veljavni zakon, ki ureja poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, nadomestiti z novim, ki bo usklajen z ZPIZ-2.

Z ZPIZ-2 je na enak način kot z ZPIZ-1 predvideno tudi zagotavljanje sredstev iz državnega proračuna za pokrivanje obveznosti za upokojene člane sklada obrtnikov, ki so pridobili pravice do skladove pokojnine na podlagi obdobja zavarovanja od uvedbe skladovega zavarovanja, pa do 1.1.1983 – do zneska minimalne pokojnine.

Višina te obveznosti je natančneje urejena z Zakonom o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 81/00 in 61/10 – ZSVarPre), ki pa obveznosti države do Sklada obrtnikov in podjetnikov ni določil dovolj jasno. Posledica so sodni spori med Skladom obrtnikov in podjetnikov ter Republiko Slovenijo glede višine obveznosti države.

S predlogom zakona se natančno ureja obveznost države do Sklada obrtnikov in podjetnikov, zaradi česar ne bodo možna različna tolmačenja teh določb.

Na podlagi zahteve Ministrstva za zunanje zadeve tekom medresorskega usklajevanja je v predlogu zakona urejena tudi pravica do dela pokojnine v obliki dodatka v višini razlike med pokojnino, odmerjeno po veljavnih predpisih v Republiki Sloveniji ob upoštevanju dobe dopolnjene v organu SFRJ ter seštevkom obeh starostnih pokojnin, priznanih po določbah Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju, ki je bil ratificiran z Zakonom o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju ter Administrativnim dogovorom o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/10; v nadaljnjem besedilu: Socialni sporazum).

Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje nekdanjih zveznih uslužbencev so se v skladu s pravno ureditvijo, ki je veljala v SFRJ, praviloma vplačevali v srbski sklad pokojninskega zavarovanja (po kraju sedeža delodajalca), saj poseben pokojninski sklad, za razliko od vojaških oseb, za zvezne uslužbence ni obstajal. Z osamosvojitvijo in s sprejemom novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v letu 1992 je Republika Slovenija vzpostavila nov sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki temelji na plačanih prispevkih, po katerem se zavarovancem prizna pravica do starostne pokojnine na podlagi prispevkov, ki so jih v času svoje aktivne delovne dobe plačevali v slovenski sistem. Za tiste zavarovance, ki so del svoje delovne dobe plačevali prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v drugem sistemu, pa je Republika Slovenija po osamosvojitvi pričela sklepati bilateralne sporazume o socialnem zavarovanju, ki zagotovijo, da delavci pridobijo pokojninske pravice v vseh sistemih, v katere so vplačevali prispevke, skladno z razmerjem do celotne zavarovalne dobe. Tako je Republika Slovenija sklenila sporazume o socialnem zavarovanju tudi z vsemi republikami nekdanje SFRJ, pri čemer je bil proces, najprej zaradi nevzpostavljenih diplomatskih odnosov med državama, kasneje pa zaradi razpada Zvezne republike Jugoslavije oz. Skupnosti Srbije in Črne gore, z Republiko Srbijo še posebej zamuden, zaključil pa se je šele leta 2010. Da so zavarovanci, ki so se upokojevali v času od razpada SFRJ pa do sklenitve bilateralnega sporazuma med Republiko Slovenijo in posamezno državo, nastalo na območju nekdanje SFRJ, lahko pridobili pokojnino za celotno pokojninsko dobo, pridobljeno na območju nekdanje SFRJ, je takratna pokojninska zakonodaja v RS določila, da se je zavarovancem za pokojnino, ki jo je bil dolžan izplačati nosilec zavarovanja države, nastale na območju nekdanje SFRJ, priznala pravica do akontacije pokojnine. Le-ta je bila obveznost državnega proračuna do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZPIZ) in se je izplačevala, dokler nosilec iz države, ki je nastala na območju nekdanje SFRJ, ni ponovno pričel izplačevati pokojnine tem upravičencem.

Dne 1. novembra 2010 je začel veljati Socialni sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo. Pristojni srbski nosilec je s tem pričel izplačevati pokojnino zavarovancem iz Republike Slovenije, ki so del dobe pridobili v Republiki Srbiji, ZPIZ pa je tem zavarovancem prenehal izplačevati akontacijo pokojnine za to dobo. Skladno z določbami Socialnega sporazuma se je tem upokojevcem po uradni dolžnosti opravila ponovna odmera pokojnin po določbah tega sporazuma. To pomeni, da se je vsem upokojevcem, ki so plačevali prispevke v obeh sistemih, ponovno odmerila pokojnina za slovensko in za srbsko dobo, vsak nosilec pokojninskega zavarovanja pa je skladno z določbami Socialnega sporazuma priznal sorazmerni del pokojnine glede na to, kam so bili plačani prispevki v tem obdobju. V kolikor pa je bil tako izračunani seštevki pokojnin, odmerjenih po pravnih predpisih obeh pogodbenic, nižji od prej priznane pokojnine in akontacije pokojnine, ki bi se na dan ponovne odmere izplačevala po pravnih

predpisih ene pogodbenice, je zaradi varovanja načela pridobljenih pravic pristojni nosilec te pogodbenice izplačal upravičencu tudi razliko med svojo že priznano pokojnino in seštevkom pokojnin, odmerjenih po pravnih predpisih obeh pogodbenic (peti odstavek 38. člena Socialnega sporazuma). Čeprav so torej ti upokojujenci začeli prejemati dve ločeni pokojnini, je skupni znesek obeh pokojnin za te zavarovance torej ostal najmanj enak kot doslej.

Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I, 45/94-I in 11/14 – popr.; v nadaljnjem besedilu: UZITUL) v drugem odstavku 17. člena določa:

"Osebam, ki so bile na predlog organov Republike Slovenije izvoljene na funkcije ali imenovane na delovna mesta v organih dosedanje SFRJ, in ki jim preneha funkcija oziroma delovno razmerje v organih SFRJ, zagotavlja Republika Slovenija pravice po predpisih, ki veljajo za funkcionarje oziroma delavce v državnih organih Republike Slovenije ali dosedanje SFRJ, če je za njih to ugodnejše." (v nadaljnjem besedilu: zvezni uslužbenci).

Navedeno pomeni, da gre do tako tistim bivšim uslužbencem nekdanje SFRJ, ki so se upokojili do uveljavitve Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo, kot tistim, ki se upokojujejo po njegovi uveljavitvi, enake pravice, in sicer neposredno na podlagi 17. člena UZITUL. Tehnični vidiki izvedbe pa se lahko uredijo v posebnem poglavju kateregakoli zakona, ki bi bil ocenjen kot primeren za ureditev tehničnih vidikov izvedbe pravic iz pokojninskega zavarovanja.

- navedba predpisov, ki urejajo to področje,
 - Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I, 45/94-I in 11/14 – popr.)
 - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B in 95/14 – ZUJF-C);
 - Zakon o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 81/00 in 61/10 - ZSVarPre);
 - Pravilnik o podatkih in evidencah za obračun finančnih obveznosti iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o obrazcih in dokumentaciji, ki se predloži obračunu obveznosti (Uradni list RS, št. 22/01 in 90/09).
- ugotovitve pri spremljanju izvajanja veljavnega predpisa (predstavitev ciljev predpisa, ocena doseženih ciljev, metode oziroma merila, po katerih je pripravljena ocena, vzroki, zakaj cilji niso bili ali niso bili v celoti doseženi),
- poglobitveni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja (jasna opredelitev, velikost in obseg, vzrok za njihov nastanek),

V zvezi z določitvijo obveznosti Republike Slovenije do Sklada obrtnikov in podjetnikov in s tem financiranjem Sklada obrtnikov in podjetnikov iz državnega proračuna je poglobiten problem v tem, da med Skladom obrtnikov in podjetnikov in Republiko Slovenijo še vedno ni enotne razlage trenutno veljavnih pravnih podlag glede višine povračila za izplačane pokojnine in stroške v zvezi s tem, saj so le-te nejasne in pomanjkljive. Tako se zahtevki Sklada obrtnikov in podjetnikov in izplačana sredstva Republike Slovenije razlikujejo, zaradi česar Sklad obrtnikov in podjetnikov toži Republiko Slovenijo na sodišču za plačilo razlike.

- kako so bili problemi ugotovljeni,
- predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja,
- mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja,
- odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma

- primerljivo ureditev,
- odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev,
 - razlogi, s katerimi se utemeljuje potreba po novem predpisu ali spremembi in dopolnitvi veljavnega predpisa.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Osnovni cilj predloga zakona je uskladitev obstoječe zakonodaje z novim ZPIZ-2. Uskladitev je izvedena tako, da so upoštevane novosti, ki jih prinaša ZPIZ-2.

2.2 Načela

Poglavitna načela predloga zakona izhajajo iz načela socialne države, ki je eno od temeljnih ustavnih načel in je izrecno opredeljeno v 2. členu Ustave RS. To načelo določa, da je Slovenija pravna in socialna država. Pojem socialna država se na splošno uporablja za države, ki s svojo zakonodajo in drugimi aktivnostmi skrbijo in so odgovorne za zadovoljevanje socialnih potreb in socialnih interesov prebivalstva.

Tako je potrebno opozoriti na načelo, da obvezno zavarovanje temelji tudi na odgovornosti države za njegovo delovanje, prav tako pa je upoštevano načelo zakonitosti.

Načelo zakonitosti se kaže v tem, da se način, s katerim se poračunavajo finančne obveznosti Republike Slovenije, predpiše z zakonom.

2.3 Poglavitne rešitve

- a) Predstavitev predlaganih rešitev:
- konkreten opis predlaganih rešitev,

Uskladitev z novo pokojninsko in invalidsko zakonodajo

Z uveljavitvijo nove pokojninske reforme je prišlo do nekaterih sprememb, ki se nanašajo na poračunavanje finančne obveznosti Republike Slovenije, in sicer se npr. poračunavanje ne predvideva za del pokojnine v višini zmanjšanja pokojnine zaradi upokojitve pred dopolnitvijo polne starosti.

Novi ZPIZ-2 je prinesel spremembe še na področju ureditve posebnih olajšav za samostojne podjetnike in za delodajalce, ki zaposlujejo starejše delavce oziroma delodajalce, ki prvič zaposlujejo delavca, prav tako na področju prispevkov za zaposlene invalide v invalidskih podjetjih in zaposlitvenih centrih, kar pa seveda vpliva na ureditev poračunavanja finančne obveznosti Republike Slovenije.

Vse te sistemske spremembe je potrebno tudi prilagoditi s terminološkega oziroma izvedbenega vidika poračunavanja finančne obveznosti iz državnega proračuna.

Tehnična izvedba pravice iz 17. člena UZITUL

Glede na to, da peti odstavek 38. člena Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju ne ureja pravic tistih upokojujencev, ki se upokojujejo po pričetku veljavnosti sporazuma, je na zahtevo Ministrstva za zunanje zadeve v medresorskem usklajevanju v zakonu določena tehnična izvedba te pravice na način, da se upravičencem prizna del pokojnine v obliki dodatka v višini razlike med pokojnino, odmerjeno po veljavnih predpisih v Republici Sloveniji ob upoštevanju dobe dopolnjene v organu SFRJ ter seštevkom obeh starostnih pokojnin, priznanih po določbah Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju.

Spremembe na področju poračunavanja finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja Skladu obrtnikov in podjetnikov

S predlaganim zakonom se na novo ureja višina obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja Skladu obrtnikov in podjetnikov, ki se nanaša na izplačevanje pokojnin do 26 odstotkov najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2, za upokojene Sklada obrtnikov in podjetnikov, ki so vstopili v zavarovanje do 1. 1. 1983. Obveznost države članu sklada obrtnikov trajajo, dokler član ne izpolni pogojev za pridobitev pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine iz zakona, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Sklad obrtnikov in podjetnikov je dolžan po uradni dolžnosti pri Zavodu ugotoviti, kdaj so izpolnjeni pogoji za pridobitev pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine.

Ob tem pa se določa tudi pavšalni znesek za stroške izplačevanja pokojnin v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države do Sklada obrtnikov in podjetnikov.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve.
- b) Način reševanja:
 - vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom,
 - vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,
 - vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami),
 - vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi,
 - vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi,
 - vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.
- c) Normativna usklajenost predloga zakona:
 - z veljavnim pravnim redom,
 - s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo,
 - s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati.
- č) Usklajenost predloga zakona:
 - s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,
 - s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj),
 - s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun,

V zvezi s predlaganim predlogom Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPFOPIZ-1), se spreminja način določitve obveznosti Republike Slovenije in stroškov, ki jih je Republika Slovenija dolžna povrniti Skladu obrtnikov in podjetnikov in se zmanjšuje število upravičencev do refundacije Sklada obrtnikov in podjetnikov. Povračilo obveznosti do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije nima novih finančnih posledic.

Glede na spremenjen način določitve obveznosti Republike Slovenije in glede na podatke, s katerimi razpolagamo, se bo število upravičencev do refundacije Sklada obrtnikov in podjetnikov znižalo iz sedanjih 5.573 na manj kot 1.000. Glede na spremenjen način določitve stroškov (1% od ugotovljene obveznosti Republike Slovenije) se bodo le-ti v primerjavi s sedanjo ureditvijo znižali,

saj se je v zadnjih letih ta odstotek zvišal na več kot 90% ugotovljene obveznosti Republike Slovenije. Glede na podatke, s katerimi razpolagamo, ocenjujemo, da se bo višina obveznosti Republike Slovenije po novem ZPFOPIZ-1 znižala na cca 1,3 mio EUR letno, kar pomeni glede na višino obračuna obveznosti, ki ga je Sklad obrtnikov in podjetnikov uveljavljal od Republike Slovenije v preteklem letu, prihranek v višini 13,6 mio EUR na leto.

Finančne posledice tehnične izvedbe pravice iz 17. člena UZITUL je glede na to, da ocenjujemo, da je največji delež upravičencev uslužbencev nekdanjega Zveznega sekretariata za zunanje zadeve in danes uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve RS, pripravilo Ministrstvo za zunanje zadeve in ocenilo okvirne finančne posledice za proračun RS po posameznih letih za naslednja tri leta, ob predpostavki, da bi zakon začel veljati 1.1.2016:

- leto 2016: 44.910 EUR,
- leto 2017: 46.710 EUR in
- leto 2018: 55.710 EUR.

– ocena drugih javnih finančnih sredstev,

Sprejem predlaganega zakona ne bo imel posledic za druga javnofinančna sredstva

- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva,
- predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva,
- sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva),
- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena ...

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah ...,

Dodatna obveznost RS do ZPIZ, na proračunski postavki 6396.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih,
- prikaz ureditve v pravnem redu EU

Pravni red EU ne ureja ureditve področja poračunavanja finančnih obveznosti, ki nastanejo iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

- prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

HRVAŠKA

Državni proračun financira dajatve, ki so podeljene pod ugodnejšimi pogoji in v višjem znesku za policijo, vojaške uradne osebe, uradne osebe v pravosodju, poslance, veterane hrvaške domovinske vojne, veterane iz druge svetovne vojne in politične zapornike po drugi svetovni vojni .

Hrvaški zavod za zaposlovanje plačuje za brezposelne osebe, ki jim manjka še 5 let pokojninske dobe do izpolnitve minimalnih pogojev za starostno pokojnino, skupni prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Osnova za takšen prispevek je najnižja osnova za prispevke, ki znaša 2,779.35 HRK (367,01 €).

NEMČIJA

Odhodki oz. stroški zakonsko določenega pokojninskega zavarovanja niso pokriti le s prispevki, ampak tudi z zvezno subvencijo države, ki se spreminja glede na razvoj bruto plače in prispevne stopnje. Poleg tega država zagotavlja dodatne pavšalne zvezne subvencije za kritje pokojninskega

zavarovanja, ki niso zajete s prispevki. Država plačuje tudi prispevke za obdobja za vzgojo otrok ter tudi pavšalna povračila v pokojninsko zavarovanje. Vsi navedeni zvezni odhodki (skoraj ena tretjina vseh stroškov zakonskega pokojninskega zavarovanja) so financirani iz davkov.

MADŽARSKA

Država daje garancijo za kritje primanjkljaja v pokojninski blagajni.

IRSKA

Država daje garancijo za kritje primanjkljaja v pokojninski blagajni, če je potrebno.

POLJSKA

Medtem ko v prvem stebru država krije primanjkljaj, pav drugem stebru ni neposrednega financiranja s strani vlade.

PORTUGALSKA

Minimalne pokojnine delno financira država.

ŠPANIJA

Pokojnine na podlagi vplačanih prispevkov: Država financira zajamčene zneske za doseg minimalne pokojnine v sistemu, ki temelji na vplačanih prispevkih.

Pokojnine, ki ne izhajajo iz plačanih prispevkov, financira država.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
- organi, civilna družba,
- metode za spremljanje doseganja ciljev,
- merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
- časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
- roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljnih in nadaljnjih ukrepih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen, http://www.mdds.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, Zakon je bil objavljen na spletni strani ministrstva dne 13.7.2015, trajanje javne razprave do 13.8.2015.
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali(imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
Sklad obrtnikov in podjetnikov
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

Sklad obrtnikov in podjetnikov je predlagal črtanje drugega odstavka 10. člena predloga ZPFOPIZ-1, ki določa upoštevanje dokupa pri izpolnjevanju pogoja vključitve v zavarovanje pri Skladu obrtnikov in podjetnikov do 31. decembra 1982.

Pri pregledih zadev na Skladu obrtnikov in podjetnikov je bilo ugotovljeno, da Sklad obrtnikov in podjetnikov zahteva refundacijo tudi za zavarovance, ki so vstopili v zavarovanje pri Skladu obrtnikov in podjetnikov po 31. decembru 1982, pa izpolnjujejo pogoj vstopa v zavarovanje do 31. decembra 1982 zaradi dokupa pokojninske dobe pred upokojitvijo. To je v nasprotju z namenom zakona, zato se sedaj z zakonom določa, da se dokup pokojninske dobe ne upošteva pri izpolnjevanju pogoja za refundacijo – vključitev zavarovanca v zavarovanje pri Skladu obrtnikov in podjetnikov do 31. decembra 1982.

- Sklad obrtnikov in podjetnikov se ne strinja z določitvijo stroškov v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države in želi formulo za izračun stroškov iz veljavnega ZPFOPIZ, z dodatkom, da bi stroške omejili na višino vseh dejanskih stroškov Sklada obrtnikov in podjetnikov

Veljavna formula za izračun višine stroškov izplačevanja pokojnin daje absurdne rezultate, saj višina stroškov v zadnjih letih za nekajkrat presega vse stroške poslovanja Sklada obrtnikov in podjetnikov in je skoraj enaka višini osnovne obveznosti. Namen povračila stroškov Skladu obrtnikov in podjetnikov je, da se jim povrne del stroškov za izplačevanje pokojnin in ne da država Skladu obrtnikov in podjetnikov krije vse stroške poslovanja, ki jih predstavljajo tudi stroški oglaševanja novih produktov, ki niso regulirani, sodni stroški, ko tožijo državo, itd. Menimo, da je z ZPFOPIZ-1 predlagana višina stroškov v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države primerna.

- Sklad obrtnikov in podjetnikov želi črtanje 11. člena ZPFOPIZ-1, ki določa, da obveznost države do Sklada obrtnikov in podjetnikov traja, dokler član Sklada obrtnikov in podjetnikov ne uveljavi pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

Že doslej je bilo v 11. členu ZPFOPIZ določeno, da obveznost države traja, dokler niso izpolnjeni minimalni pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih, od tedaj dalje pa sorazmerni del. Te določba v praksi ni bilo mogoče izvajati, saj ni bilo dovolj natančno opredeljeno izplačevanje sorazmernega dela. Nejasnost tega člena veljavnega ZPFOPIZ v zvezi s sorazmernim izplačevanjem, ko zavarovanec izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, je z ZPFOPIZ-1 natančno določena in se jo bo dalo izvajati v praksi. Tako po uveljavi pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije s strani člana Sklada obrtnikov in podjetnikov, preneha obveznost države, saj s to pokojnino zavarovanec zagotovo preseže 26 odstotkov najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2, in tako Skladu obrtnikov in podjetnikov ni mogoče povrniti sorazmernega dela pokojnine.

- Sklad obrtnikov in podjetnikov želi črtanje 18. člena ZPFOPIZ-1, da se ZPFOPIZ-1 uporablja že pri določitvi obveznosti za leto 2015

Obveznost države do Sklada obrtnikov in podjetnikov se ugotovi in obračuna za preteklo leto. Tako bo predvidoma junija 2016 poslan zahtevek Sklada obrtnikov in podjetnikov za plačilo obveznosti za leto 2015. Menimo, da je predlagana ureditev primerna, saj želimo čim prejšnjo uporabo novih pravil glede določitve obveznosti države do Sklada obrtnikov in podjetnikov.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Martina Vuk, državna sekretarka; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Peter Pogačar, državni sekretar; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- dr. Andraž Rangus, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- mag. Stanislav Vidovič, generalni sekretar, Ministrstvo za zunanje zadeve.
-

II. BESEDILO ČLENOV

Predlog Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPFOPIZ-1)

1. člen

S tem zakonom se urejajo osnove in način poračunavanja finančnih obveznosti Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: obveznosti države) za izplačevanje pokojnin in drugih prejemkov upravičencem, določenim v prvem odstavku 161. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 63/13-ZIUP TDSV, 99/13 - ZSVarPre-C, 101/13 - ZIPRS1415, 44/14 - ORZPIZ206, 85/14 - ZUJF-B in 95/14 - ZUJF-C, v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) in drugem odstavku 17. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I, 45/94-I in 11/14 – popr.; v nadaljnjem besedilu: UZITUL) Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod) in Skladu obrtnikov in podjetnikov (v nadaljnjem besedilu: sklad obrtnikov).

2. člen

Obveznost države zavodu za upravičence iz prve in osemnajste do petindvajsete alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2 je:

- celoten znesek pokojnine upravičenca, priznane po posebnih predpisih, ki ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do pokojnine po splošnih predpisih;
- celoten znesek pokojnine upravičenca, ki brez upoštevanja pokojninske dobe, dopolnjene po posebnih predpisih, ne bi izpolnjeval pogojev zahtevane pokojninske oziroma zavarovalne dobe za pridobitev pravice do pokojnine po splošnih predpisih;
- razlika med pokojnino, ki se izplačuje upravičencu, odmerjeno z upoštevanjem posebnih predpisov oziroma z upoštevanjem pokojninske dobe, dopolnjene po posebnih predpisih, in pokojnino, ki bi se mu izplačevala, če bi bila odmerjena po splošnih predpisih;
- razlika med pokojnino, ki se izplačuje kmetu – borcu NOV po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov (Uradni list SRS, št. 13/72, 26/73, 45/73, 29/75, 14/77, 30/79, 1/82 - odl. US in 27/83) in pokojnino po navedenem zakonu, če statusa borca ne bi imel.

3. člen

(1) Obveznost države zavodu za upravičence iz druge do osme, dvanajste, trinajste in šestindvajsete alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2 je razlika med pokojnino, ki se izplačuje upravičencu in pokojnino, ki bi se mu izplačevala, če bi bila odmerjena brez upoštevanja pokojninske dobe, za katero niso bili plačani prispevki.

(2) Obveznost države zavodu za upravičence, ki so pridobili pravico do pokojnine z upoštevanjem dodane dobe za čas vključenosti v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje oziroma poklicno zavarovanje, je celoten znesek pokojnine, dokler upravičenec ne izpolni pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih.

(3) Obveznost države zavodu za upravičence, ki so pridobili pravico do poklicne pokojnine po prvem odstavku 204. člena ZPIZ-2 in skladno z drugim odstavkom 204. člena ZPIZ-2 uveljavljajo pravico do starostne pokojnine po izteku obdobja, določenega za prejemanje poklicne pokojnine, je celoten znesek pokojnine, dokler upravičenec ne izpolni pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih.

4. člen

Obveznost države zavodu za upravičenca do pokojnine, priznane ob upoštevanju obdobja pokojninske dobe, za katere so bili obračunani, vendar neplačani prispevki za čas, ko je bil do 31. decembra 1999 zaposlen v invalidskih podjetjih, za katera so bili prispevki obračunani in vplačani na poseben račun pri delodajalcih, ki so jih bili dolžni uporabiti za materialni razvoj invalidskega podjetja, je sorazmerni del pokojnine.

5. člen

(1) Obveznost države zavodu za izplačila prejemkov upravičencem iz desete in štirinajste do sedemnajste alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2 so odhodki za njihovo izplačilo.

(2) Obveznost države zavodu za upravičence iz enajste alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2 je del pokojnine v višini razlike med pokojnino, ki bi bila zavarovancu odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od njegove dejanske pokojninske osnove in izplačanim zneskom pokojnine.

6. člen

(1) Osnova za obračun obveznosti države zavodu so določeni prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in sicer:

- obračunani neplačani prispevki po 74. členu Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 - uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12 - ZPIZ-2 in 98/14);
- prispevki zavarovanca in delodajalca za upravičence do starševskega dodatka;
- prispevki delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki so obvezno oziroma prostovoljno vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- prispevki zavarovanca in delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki jim je bil prispevek zmanjšan ali odpisan po Zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ);
- del prispevkov zavarovanca in delodajalca za samozaposlene zavarovance v prvih 24 mesecih poslovanja po prvem vpisu v poslovni register ali v drug register oziroma evidenco, ki je predpisana za določeno dejavnost;
- del prispevkov delodajalca iz 156. člena in prvega odstavka 157. člena ZPIZ-2;
- prispevki zavarovanca oziroma delodajalca za zavarovance, ki so na podlagi določb predpisov upravičeni do oprostitve, zmanjšanja ali vračila prispevkov.

(2) Obveznost države zavodu iz prve alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini oproščenih prispevkov zavarovanca in delodajalca, ki se obračunajo za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje skladno z zakonom, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov.

(3) Obveznost države zavodu iz druge alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini prispevka zavarovanca in delodajalca, ki se obračuna od osnove, od katere so bili zavarovani.

(4) Obveznost države zavodu iz tretje alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini prispevka delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki se obračuna od osnove, na podlagi katere so zavarovani.

(5) Obveznost države zavodu iz četrte alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini prispevkov zavarovanca in delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki jim je bil prispevek zmanjšan ali odpisan po določbah ZPKZ.

(6) Obveznost države zavodu iz pete alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini dela prispevkov zavarovanca in delodajalca za samozaposlene zavarovance v prvih 24 mesecih

poslovanja po prvem vpisu v poslovni register ali v drug register oziroma evidenco, ki je predpisana za določeno dejavnost.

(7) Obveznost države zavodu iz šeste alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini dela prispevkov delodajalca za starejše delavce v skladu z 156. členom ZPIZ-2 in dela prispevkov delodajalcev za prvo zaposlitev v skladu z 157. členom ZPIZ-2.

(8) Obveznost države zavodu iz sedme alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini oproščenega prispevka zavarovanca oziroma delodajalca.

7. člen

(1) Oseba, ki je bila na predlog organov Republike Slovenije izvoljena na funkcijo ali imenovana na delovno mesto v organe nekdanje SFRJ, ima pravico do dela pokojnine v skladu s tem členom.

(2) Del pokojnine iz prejšnjega odstavka se odmeri kot dodatek v višini razlike med osebno pokojnino, odmerjeno po veljavnih predpisih v Republiki Sloveniji ob upoštevanju dobe, dopolnjene pri organu SFRJ, ter seštevkom obeh osebnih pokojnin, priznanih po določbah 20., 21. in 22. člena Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju, ki je bil ratificiran z Zakonom o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/10; v nadaljevanju: Sporazum).

(3) Osebna pokojnina, ki bi upravičencu pripadala po veljavnih predpisih v Republiki Sloveniji ob upoštevanju dobe dopolnjene pri organu SFRJ, se odmeri po predpisu, po katerem je uveljavljena pokojnina v Republiki Sloveniji, pri čemer se plače iz tega obdobja ne upoštevajo.

(4) Del pokojnine se prizna, če je pokojnina, ki bi upravičencu pripadala po veljavnih predpisih v Republiki Sloveniji ob upoštevanju dobe dopolnjene pri organu SFRJ, višja od seštevka obeh osebnih pokojnin, priznanih po določbah 20., 21. in 22. člena sporazuma. Pri odmeri dela pokojnine se upošteva mesečni znesek pokojnine, uveljavljene v Republiki Srbiji, ki je pripadal upravičencu na dan priznanja dela pokojnine.

(5) Podatke o upravičenih iz prvega odstavka tega člena in dobi, dopolnjeni pri organu SFRJ, pridobi Zavod od organa Republike Slovenije, na predlog katerega je bila oseba izvoljena na funkcijo ali imenovana na delovno mesto v organe nekdanje SFRJ.

(6) Zavod odmeri del pokojnine na podlagi vloge upravičenca od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve, vendar ne pred priznanjem pokojnin v obeh državah. Del pokojnine po tem členu se prizna z dnem, s katerim se upravičencu odmeri pokojnina.

(7) Del pokojnine po tem členu lahko uveljavijo tudi upravičenci iz prvega odstavka tega člena, ki so pravico do obeh osebnih pokojnin po sporazumu pridobili pred uveljavitvijo tega zakona. Upravičencu se del pokojnine prizna z dnem, s katerim mu je bila priznana pokojnina po Sporazumu.

(8) Del pokojnine po tem členu se usklajuje tako kot pokojnina upravičenca, priznana po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v Republiki Sloveniji, in jo izplačuje Zavod.

(9) Obveznost Republike Slovenije do Zavoda predstavlja celoten znesek izplačanega dela pokojnine iz tega člena.

(10) Osebna pokojnina iz prvega odstavka tega člena je starostna, predčasna ali invalidska pokojnina.

8. člen

(1) Poleg obveznosti iz 2. do 7. člena tega zakona je obveznost države:

- sorazmerni del stroškov delovanja zavoda, nastalih pri odmeri in izplačevanju pokojnin in drugih prejemkov, od katerih se obračunavajo obveznosti države;
- sorazmerni del prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki se plačujejo od pokojnin in drugih prejemkov, od katerih se obračunava obveznost države.

(2) Sorazmerni del obveznosti iz prejšnjega odstavka se pri obračunu obveznosti iz 2. do 7. člena tega zakona izračuna v enakem deležu dejansko ugotovljenih obveznosti države kot je delež vseh

obračunanih stroškov delovanja zavoda in prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje v obdobju, na katerega se nanaša obračun, v primerjavi s skupnim zneskom vseh pokojnin, ki jih je zavod izplačeval v istem obdobju.

9. člen

Obveznost države za zagotavljanje sredstev za izplačevanje pokojnin upravičencem iz triintridesete alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2 se ugotavlja na način, določen v 3., 4. oziroma 6. členu tega zakona.

10. člen

Obveznost države do zavoda je tudi znesek letnega dodatka in zneski drugih prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, do katerih je upravičen upokojenec, čigar pokojnina je v celoti obveznost države.

11. člen

(1) Obveznost države skladu obrtnikov za člane sklada obrtnikov, ki so vstopili v zavarovanje pri skladu obrtnikov do 31. decembra 1982, iz štiriintridesete alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2, je celoten znesek pokojnine, ki so jo pridobili pri skladu obrtnikov, vendar največ do zneska 26 % najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2.

(2) Za vstop v zavarovanje pri skladu obrtnikov do 31. decembra 1982, se ne upošteva dokup pokojninske dobe pri skladu obrtnikov za obdobje pred 1. januarjem 1983.

(3) Sklad obrtnikov je za stroške izplačevanja pokojnin upravičen do sredstev v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države iz prvega odstavka tega člena.

12. člen

(1) Obveznost države iz prejšnjega člena do sklada obrtnikov traja, dokler član sklada obrtnikov ne uveljavi pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine po zakonu, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(2) Sklad obrtnikov po uradni dolžnosti pri zavodu ugotovi, kdaj je član sklada obrtnikov uveljavil pravico do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine po zakonu, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

13. člen

(1) Obveznosti države do zavoda se poravnajo mesečno v obliki akontacije, najpozneje do zadnjega delovnega dne v mesecu za tekoči mesec.

(2) Višina mesečne akontacije se določa na podlagi sprejetega letnega finančnega načrta zavoda.

(3) Obveznost države do zavoda za posamezno leto se ugotovi na podlagi letnega obračuna obveznosti, ki ga zavod predloži ministrstvu, pristojnemu za delo in ministrstvu, pristojnemu za finance, v 60 dneh po sprejetju letnega poročila.

(4) Če zavod ne prejme vseh podatkov, potrebnih za pripravo letnega obračuna za tekočo obveznost, te podatke vključi pri pripravi obračuna obveznosti za naslednje leto.

(5) Razlika med letnim obračunom in plačanimi akontacijami se poračuna po predložitvi obračuna v plačilnem roku določenem v zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna Republike Slovenije.

14. člen

(1) Obveznost države do sklada obrtnikov za posamezno leto se ugotovi na podlagi letnega obračuna obveznosti, ki ga sklad obrtnikov predloži ministrstvu, pristojnemu za delo in ministrstvu, pristojnemu za finance, v 60 dneh po sprejetju letnega poročila.

(2) Obveznost države do sklada obrtnikov za posamezno leto se poravnava v plačilnem roku določenem v zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna Republike Slovenije, in sicer po predložitvi letnega obračuna obveznosti iz prejšnjega odstavka in podatkov o članih sklada obrtnikov

iz drugega odstavka 12. člena, ki so uveljavili pravico do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine po zakonu, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

15. člen

(1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja ministrstvo, pristojno za delo.

(2) Nadzor se opravi enkrat letno, v roku 30 dni po predložitvi letnega obračuna obveznosti s strani Zavoda.

(3) Zavod je ministrstvu, pristojnemu za delo, v času izvajanja nadzora dolžan zagotoviti delovne prostore, strokovni kader, informacijsko podporo ter dostop do vseh podatkov o upravičencih oziroma zavarovancih iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za katere se izvaja nadzor.

(4) Nadzor se opravi za vse kategorije uživalcev pravic, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, navedenih v 161. členu ZPIZ-2, in sicer za najmanj dva primera iz posamezne kategorije.

(5) Ministrstvo, pristojno za delo, preverja namensko uporabo obračunanih prispevkov, ki se invalidskim podjetjem, skladno z ZPIZ-2, vplačajo na poseben račun pri delodajalcu, da bi se uporabila za materialni razvoj teh podjetij.

(6) Zavod in sklad obrtnikov ob vsakem obračunu obveznosti predložita obrazce in dokumentacijo, v skladu s pravilnikom, ki ga izda minister, pristojen za delo.

16. člen

(1) V primeru, da nastane pri izpolnjevanju obveznosti iz tega zakona med ministrstvom, pristojnim za delo in zavodom spor ali morebitna zamuda, oblikujeta ministrstvo, pristojno za delo in zavod skupno komisijo, v katero imenujeta po dva predstavnika. Člani komisije izvolijo predsednika.

(2) Naloga komisije je, da iz podatkov ministrstva, pristojnega za delo in podatkov zavoda ugotovi dejansko stanje vrednosti izplačil, ki so obveznost države.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

17. člen

Minister, pristojen za delo, izda pravilnik iz šestega odstavka 15. člena tega zakona v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona

18. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehata veljati:

- Zakon o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 81/00 in 61/10-ZSVarPre) in

- Pravilnik o podatkih in evidencah za obračun finančnih obveznosti iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o obrazcih in dokumentaciji, ki se predloži obračunu obveznosti (Uradni list RS, št. 22/01 in 90/09), ki pa se uporablja do uveljavitve pravilnika iz šestega odstavka 15. člena tega zakona.

19. člen

Obveznost države do sklada obrtnikov za leto 2015 se ugotovi v skladu s tem zakonom.

20. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. januarja 2016.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Prvi člen opredeljuje vsebino Zakona o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPFOPIZ-1). Na podlagi 161. člena ZPIZ-2 in drugega odstavka 17. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I, 45/94-I in 11/14 – popr.; v nadaljnjem besedilu: UZITUL) Republika Slovenija zagotavlja sredstva iz državnega proračuna za pokrivanje obveznosti obveznega zavarovanja, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov. Nadalje je določeno, da osnove in način poračuna finančnih obveznosti iz prejšnjega odstavka določa zakon, ki ureja poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Obračun finančnih obveznosti republike (v nadaljevanju OR) je posledica zakonskih možnosti uveljavljanja pravic po posebnih oziroma ugodnejših pogojih oziroma zaradi izpada prispevkov.

Pravice po posebnih pogojih odmerja in izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju Zavod), ki ima pravico do povrnitve dejanskih in dodatnih stroškov v zvezi z odmero in izplačevanjem teh pravic in Sklad obrtnikov in podjetnikov (v nadaljnjem besedilu: sklad obrtnikov).

K 2. členu:

V tem členu je opredeljena obveznost države Zavodu za naslednje upravičence:

1. udeležence NOB in druge vojne veterane, udeležence španske vojne, narodne heroje in nosilce Partizanske spomenice 41, družinske člane padlih oziroma umrlih borcev NOB;
2. žrtve vojnega nasilja;
3. uživalce izjemnih pokojnin;
4. uživalce administrativnih pokojnin;
5. delavce Ministrstva za notranje zadeve in zavodov za izvrševanje kazenskih sankcij oziroma zavodov za prestajanje kazni zapora;
6. uživalce pokojnin po zakonih o poslancih, o Vladi Republike Slovenije, o notranjih zadevah, o policiji, o izvrševanju kazenskih sankcij, o obrambi, o sodniški službi, o kazenskem postopku, o prekrških;
7. upravičence do višjega zneska pokojnine na podlagi zakona o popravil krivic;
8. izjemne pokojnine delavcev v premogovnikih in pri proizvodnji ter predelavi azbesta;
9. preživnine bivšim zasebnim dimnikarskim obrtnikom.

V teh primerih je obveznost države zavodu celoten znesek pokojnine upravičenca, priznane po posebnih predpisih, ki ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do pokojnine po splošnih predpisih. Prav tako je obveznost države Zavodu celoten znesek pokojnine upravičenca, ki brez upoštevanja pokojninske dobe, dopolnjene po posebnih predpisih, ne bi izpolnjeval pogojev zahtevane pokojninske oziroma zavarovalne dobe za pridobitev pravice do pokojnine po splošnih predpisih. Obveznost države Zavodu je tudi razlika med pokojnino, ki se izplačuje upravičencu, odmerjeno z upoštevanjem posebnih predpisov oziroma z upoštevanjem pokojninske dobe, dopolnjene po posebnih predpisih, in pokojnino, ki bi se mu izplačevala, če bi bila odmerjena po splošnih predpisih. Poračunava se tudi razlika med pokojnino, ki se izplačuje kmetu – borcu NOV po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov in pokojnino po navedenem zakonu, če statusa borca ne bi imel.

K 3. členu:

V tem členu je opredeljena obveznost države Zavodu za naslednja obdobja

1. obdobje do 31. marca 1992, ki ga je uživalec pokojnine, uveljavljene pri Zavodu, prebil v zavarovanju pri nosilcih zavarovanja v drugih republikah nekdanje SFRJ;

2. čas skrbi za otroka v prvem letu otrokove starosti, priznan na podlagi prve alineje 189. člena ZPIZ-1;
3. čas poklicne rehabilitacije zavarovanca s preostalo delovno zmožnostjo;
4. čas poklicne rehabilitacije vojaškega invalida, slepega, gluhega in naglušnega, obolelega za distrofijo in sorodnimi mišičnimi in nevromišičnimi boleznimi, paraplegijo, cerebralno in otroško paralizo ter multiplo sklerozo, ekstrapiramidnimi obolenji ali civilnega invalida vojne, ne glede na to, ali je bil pred tem zavarovan;
5. čas zadržanosti od dela zaradi začasne nezmožnosti za delo ali starševskega dopusta po prenehanju delovnega razmerja ali drugega razmerja, ki je bilo podlaga za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če je zavarovanec v tem času prejemal nadomestilo plače;
6. čas, ko je duhovnik, redovnik, redovnica ali oseba v drugi verski skupnosti poklicno opravljala versko službo na območju Republike Slovenije in ji ni bilo omogočeno plačevati prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred 1. januarjem 1983;
7. prišteto dobo v trajanju ene četrte dobe dejanskega zavarovanja, ki se prišteje pokojninski dobi za pridobitev in odmero pravic zavarovancem s telesno okvaro najmanj 70 %, vojaškim invalidom od I. do VI. skupine, civilnim invalidom vojne od I. do VI. skupine, slepim, gluhim, obolelim za distrofijo in sorodnimi mišičnimi in nevromišičnimi boleznimi in za paraplegijo, cerebralno in otroško paralizo, multiplo sklerozo ter ekstrapiramidnimi obolenji;
8. čas neupravičenega kaznovanja zaradi političnih razlogov oziroma neupravičenega odvzema prostosti;
9. zavarovalno dobo v trajanju razlike do polnega delovnega časa v primerih, ki ga je zavarovanec dopolnil na delu s krajšim delovnim časom od polnega, ki se upošteva v zavarovalno dobo kot delo s polnim delovnim časom;
10. obdobje aktivne vojaške službe v nekdanji JLA.

Obveznost države Zavodu za zgoraj navedene upravičence je razlika med pokojnino, ki se izplačuje upravičencu in pokojnino, ki bi se mu izplačevala, če bi bila odmerjena brez upoštevanja pokojninske dobe, za katero niso bili plačani prispevki.

V drugem odstavku je opredeljena tudi obveznost države Zavodu za upravičence, ki so pridobili pravico do pokojnine z upoštevanjem dodane dobe za čas vključenosti v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje oziroma poklicno zavarovanje, ki znaša celoten znesek pokojnine in traja, dokler upravičenec ne izpolni pogoja za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih, brez upoštevanja dodane dobe.

Pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, ki je opredeljena v 7. členu ZPIZ-2, določa izključno 27. člen ZPIZ-2, medtem ko gre pri pravici do pokojnine po drugem odstavku 204. člena ZPIZ-2 za pravico do izjemne pokojnine oziroma pokojnino pod ugodnejšimi pogoji (za katero niti ni določena obveznost proračuna Republike Slovenije v 161. členu ZPIZ-2). Določba drugega odstavka 204. člena ZPIZ-2, ki odpravlja pogoj starosti in pomen pokojninske dobe brez dokupa, pomeni glede pravice do starostne pokojnine (pa tudi glede obdobja prejemanja poklicne pokojnine) izredni upokojitveni pogoj, ki ne more biti financiran s strani splošne solidarnosti, saj gre za odstop od temeljnih načel splošne ureditve pokojninskega zavarovanja. Iz tega razloga se s tem zakonom ureja neposredno financiranje s strani državnega proračuna.

K 4. členu:

Za upravičenca do pokojnine, priznane ob upoštevanju obdobja pokojninske dobe, za katere so bili obračunani, vendar neplačani prispevki za čas, ko je bil do 31. 12. 1999 zaposlen v invalidskih podjetjih, je obveznost države Zavodu določena v sorazmernem delu pokojnine.

Gre za upravičence, za katere so bili prispevki obračunani in vplačani na poseben račun pri delodajalcih, ki so jih bili dolžni uporabiti za materialni razvoj invalidskega podjetja.

K 5. členu:

V tem členu je opredeljena obveznost države Zavodu za izplačila naslednjih prejemkov:

1. oskrbnine;
2. pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bivših vojaških zavarovancev, ki jih izplačuje Zavod;
3. akontacije pokojnin, ki bi jih bil dolžan izplačati nosilec zavarovanja iz katere od drugih držav, nastalih na območju nekdanje SFRJ;
4. dodatke, ki jih Zavod skladno z zakonom izplačuje k pokojninam slovenskih državljanov, ki so pridobili pravico do pokojnine iz katere od drugih držav, nastalih na območju nekdanje SFRJ;
5. posebne dodatke, priznane s sklepom Izvršnega sveta SRS, k družinskim pokojninam vdovam žrtev dachauskih procesov;

Obveznost države za vse zgoraj navedene upravičence so odhodki za izplačilo njihovih dajatev.

V drugem odstavku je določena obveznost države tudi za upravičence do najnižje pokojnine. Obveznost je razlika med pokojnino, ki bi bila zavarovancu odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od njegove dejanske pokojninske osnove in izplačanim zneskom najnižje pokojnine.

K 6. členu:

ZPIZ-2 prav tako nalaga Republiki Sloveniji, da se iz državnega proračuna poleg sredstev za pravice po posebnih predpisih zagotavlja tudi izpad določenih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V tem členu je določena osnova za obračun obveznosti države Zavodu za naslednje prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje:

- obračunani neplačani prispevki po 74. členu Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 - uradno prečiščeno besedilo, 87/11 in 96/12 - ZPIZ-2);
- prispevki zavarovanca in delodajalca za upravičence do starševskega dodatka;
- prispevki delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki so obvezno oziroma prostovoljno vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- prispevki zavarovanca in delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki jim je bil prispevek zmanjšan ali odpisan po Zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ);
- del prispevkov zavarovanca in delodajalca za samozaposlene zavarovance v prvih 24 mesecih poslovanja po prvem vpisu v poslovni register ali v drug register oziroma evidenco, ki je predpisana za določeno dejavnost;
- del prispevkov delodajalca iz 156. in prvega odstavka 157. člena ZPIZ-2;
- prispevki zavarovanca oziroma delodajalca za zavarovance, ki so na podlagi določb predpisov upravičeni do oprostitve, zmanjšanja ali vračila prispevkov.

Obveznost države Zavodu se določi v višini prispevkov zavarovanca in delodajalca, ki se obračunajo za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje skladno z določbo 74. člena Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12 – ZPIZ-2 in 98/14).

Obveznost države za upravičence do starševskega dodatka se določi v višini prispevka zavarovanca in delodajalca, ki se obračuna od osnove, od katere so bili zavarovani.

Obveznost države za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki so obvezno oziroma prostovoljno vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se določi v višini prispevka delodajalca za kmete in

člane kmečkih gospodarstev, ki se obračuna od osnove, na podlagi katere so zavarovani.

Obveznost države Zavodu se določi v višini prispevkov zavarovanca in delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki jim je bil prispevek zmanjšan ali odpisan po določbah ZPKZ.

Obveznost države se za zavarovance, ki prvič opravljajo dejavnost, določi v višini dela prispevkov zavarovanca in delodajalca za samozaposlene zavarovance v prvih 24 mesecih poslovanja po prvem vpisu v poslovni register ali v drug register oziroma evidenco, ki je predpisana za določeno dejavnost.

Obveznost države Zavodu se določi v višini dela prispevkov delodajalca za starejše delavce v skladu z 156. členom ZPIZ-2 in dela prispevkov delodajalcev za prvo zaposlitev v skladu z 157. členom ZPIZ-2.

Obveznost države zavodu iz sedme alineje prvega odstavka tega člena se določi v višini oproščenega, zmanjšane ali vrnjenega prispevka zavarovanca oziroma delodajalca. Obveznost države iz sedme alineje tega člena nastane ne glede na to, ali posebni predpis to izrecno določa.

K 7. členu

Iz mnenja Službe Vlade RS za zakonodajo št. 004-42/2014 z dne 26.11.2014 izhaja, da gredo tako bivšim uslužbencem nekdanje SFRJ, ki so se upokojili do uveljavitve Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo, kot tistim, ki se upokojujejo po njegovi uveljavitvi, enake pravice, in sicer neposredno na podlagi 17. člena UZITUL. Tehnični vidiki izvedbe pa se lahko uredijo v posebnem poglavju kateregakoli zakona, ki bi bil ocenjen kot primeren za ureditev tehničnih vidikov izvedbe pravic iz pokojninskega zavarovanja.

Glede definicije organa Republike Slovenije, na predlog katerega je bila oseba izvoljena na funkcijo ali imenovana na delovno mesto v organe nekdanje SFRJ, ki naj bi zagotavljali podatke o upravičencih iz prvega odstavka tega člena, MZZ pojasnjuje, da sta v vlogi predlagatelja nastopala Izvršni svet in Skupščina Socialistične Republike Slovenije. Slednje izhaja iz Zakona o pravicah funkcionarjev in drugih delavcev, ki so zaposleni v organih federacije (Uradni list SRS, št 43/67 z dne 29. 12.1967).

V tem členu je določena pravica do dela pokojnine, njena odmera in izplačevanje ter obveznost države zavodu za upravičence iz drugega odstavka 17. člena UZITUL v višini razlike med osebno pokojnino, odmerjeno po veljavnih predpisih v Republiki Sloveniji ob upoštevanju dobe dopolnjene pri organu SFRJ ter seštevkom obeh osebnih pokojnin, priznanih po določbah 20., 21. in 22. člena Sporazuma.

Zavod ne razpolaga s podatki, kdo so upravičenci, na katere se nanaša 17. člen UZITUL. Zato je v predlogu določeno, da Zavod ta podatek pridobi od organa Republike Slovenije, na predlog katerega je bila oseba izvoljena na funkcijo ali imenovana na delovno mesto v organe nekdanje SFRJ.

Ker so se nekateri upravičenci, na katere se nanaša 17. člen UZITUL, upokojili pred pričetkom veljavnosti tega zakona, vendar pa po pričetku veljavnosti Sporazuma o socialnem zavarovanju med RS in Republiko Srbijo (1.11.2010) in jim zato ni bila priznana pravica do razlike iz petega odstavka 38. člena Socialnega sporazuma, je v sedmem odstavku določeno, da se dodatek iz prvega odstavka tega člena prizna tudi njim.

K 8. členu:

Država je dolžna zagotavljati sredstva iz proračuna tudi za sorazmerni del stroškov delovanja Zavoda, nastalih pri odmeri in izplačevanju pokojnin in drugih prejemkov, od katerih se obračunavajo obveznosti države. To pomeni, da Zavod obračuna sredstva za svoje delovanje v breme državnega proračuna in ne v celoti iz pobranih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Država je dolžna zagotavljati sredstva iz proračuna tudi za sorazmerni del prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki se plačujejo od pokojnin in drugih prejemkov, od katerih se obračunavajo obveznosti države.

Sorazmerni del obveznosti iz prejšnjega odstavka se pri obračunu obveznosti iz 2. do 7. člena tega zakona izračuna v enakem deležu dejansko ugotovljenih obveznosti države, kot je delež vseh obračunanih stroškov delovanja zavoda in prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, v obdobju, na katerega se nanaša obračun, v primerjavi s skupnim zneskom vseh pokojnin, ki jih je zavod izplačeval v istem obdobju.

K 9. členu:

V tem členu je opredeljena obveznost države za zagotavljanje sredstev za izplačevanje pokojnin upravičencem, ki so jim posebne pravice priznane v drugih primerih, če tako določa zakon (na primer triintrideseta alineja prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2).

V teh primerih se za obračun obveznosti uporabijo pravila, ki so določena v 3., 4. oziroma 6. členu tega zakona, kar pomeni, da je obveznost države samo sorazmerni del pokojnine.

K 10. členu:

Država je dolžna zagotavljati sredstva iz proračuna tudi za znesek letnega dodatka in za zneske drugih prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja za tiste upokojene, katerih pokojnina je obveznost države.

K 11. členu

V tem členu je določena obveznost države do sklada obrtnikov iz štiriintridesete alineje prvega odstavka 161. člena ZPIZ-2. Gre za upokojene člane sklada obrtnikov, ki so vstopili v zavarovanje pri skladu obrtnikov do 31. decembra 1982, za katere Republika Slovenija skladu obrtnikov povrne celoten znesek pokojnine, ki so jo pridobili pri skladu obrtnikov, vendar največ do zneska 26 % najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2.

Osnovni pogoj, da lahko sklad obrtnikov zahteva od države sredstev za izplačevanje pokojnin za upokojene člane sklada obrtnikov je, da so upokojeni člani sklada obrtnikov vstopili v zavarovanje pri skladu obrtnikov do 31. decembra 1982. Višina obveznosti države do sklada obrtnikov je za posameznega upokojenega člana sklada obrtnikov določena v višini celotnega zneska pokojnine, ki so jo pridobili pri skladu obrtnikov, vendar največ do zneska 26 % najnižje pokojninske osnove, določene po ZPIZ-2.

Glede na to, da je namen te določbe, da se skladu obrtnikov zagotovi del sredstev za izplačevanje pokojnin za upokojene člane sklada obrtnikov, ki so vstopili v zavarovanje pri skladu obrtnikov do 31. decembra 1982, sklad obrtnikov ne more zahtevati sredstev za upokojene člane sklada obrtnikov, ki pogoj vstopa v zavarovanje pri skladu obrtnikov do 31. decembra 1982 izpolnjujejo na podlagi dokupa pokojninske dobe, zato je določeno, da se pri izpolnjevanju tega pogoja ne upošteva dokup pokojninske dobe pri skladu obrtnikov za obdobje pred 1. januarjem 1983.

Za stroške izplačevanja pokojnin je sklad upravičen do pavšalnega zneska stroškov v višini 1% dejansko ugotovljene obveznosti države do sklada obrtnikov

K 12. členu

V tem členu je določeno, da obveznost države iz prejšnjega člena traja, dokler član ne uveljavi pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine po zakonu, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Določeno je še, da je sklad obrtnikov dolžan za svoje člane pri Zavodu po

uradni dolžnosti ugotoviti, če so že pridobili pravico do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine.

K 13. členu

Obveznosti države do Zavoda se poravnajo akontativno, in sicer v obliki mesečne akontacije najpozneje do zadnjega delovnega dne v mesecu za tekoči mesec.

Pri določanju višine mesečne akontacije se mora upoštevati sprejeti letni finančni načrt Zavoda, ki pa mora biti pripravljen na podlagi sprejetega državnega proračuna državni proračun.

Zavod mora na Ministrstvo za finance in na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti predložiti letni obračun tekočih obveznosti Republike Slovenije za pokojnine, priznane pod ugodnejšimi pogoji in druge dajatve iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter letni obračun za neplačane oziroma izpadle prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obračunsko obdobje preteklega leta.

Obveznost države do Zavoda za posamezno leto se ugotovi na podlagi letnega obračuna obveznosti, ki ga Zavod predloži ministrstvu, pristojnemu za delo in ministrstvu, pristojnemu za finance, v 60 dneh po sprejetju letnega poročila.

V primeru, ko Zavod ne prejme vseh podatkov, potrebnih za pripravo letnega obračuna za tekočo obveznost, te podatke vključi pri pripravi letnega obračuna obveznosti za naslednje leto. S takšno določbo se skladno z načelom ekonomičnosti daje pravna podlaga, da se nepravčasno posredovani podatki morajo obračunavati v naslednjem koledarskem letu, in ne v letnem obračun za tekočo obveznost, ki je že zaključen.

Razlika med letnim obračunom in plačanimi akontacijami se poračuna po predložitvi obračuna v plačilnem roku, določenem v zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna Republike Slovenije.

K 14. členu

V tem členu je določeno, da se obveznost države do sklada obrtnikov za posamezno leto ugotovi na podlagi letnega obračuna obveznosti, ki ga sklad obrtnikov predloži ministrstvu, pristojnemu za delo in ministrstvu, pristojnemu za finance, v 60 dneh po sprejetju letnega poročila.

Nadalje je določeno še, da mora država obveznost do sklada obrtnikov za posamezno leto poravnati v plačilnem roku določenem v zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna Republike Slovenije. Ta rok pa začne teči po prejemu letnega obračuna obveznosti in podatkov o članih sklada obrtnikov, ki so uveljavili pravico do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine.

K 15. členu

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na podlagi tega člena dolžno opraviti nadzor obračuna obveznosti Republike Slovenije za preteklo leto.

Nadzor se opravi enkrat letno, v roku 30 dni po predložitvi letnega obračuna obveznosti, ki ga Zavod predloži Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvu za finance

V času izvajanja nadzora mora Zavod Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti zagotoviti delovne prostore, strokovni kader, informacijsko podporo ter dostop do vseh podatkov o upravičencih oziroma zavarovancih iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za katere se izvaja nadzor.

Nadzor se opravi za vse kategorije uživalcev pravic, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na

način, da se pri posamezni kategoriji pregleda najmanj dve zadevi.

Ministrstvo, pristojno za delo, preverja namensko uporabo obračunanih prispevkov, ki se invalidskim podjetjem, skladno z ZPIZ-2, vplačajo na poseben račun pri delodajalcu, da bi se uporabili za materialni razvoj teh podjetij.

Zavod in sklad obrtnikov predložita ob vsakem obračunu obveznosti obrazce in dokumentacijo, v skladu s pravilnikom, ki ureja to področje in ga izda minister, pristojen za delo. Pravilnik pa določi podatke in evidence, potrebne za obračun obveznosti za vsakega upravičenca ter obrazce in dokumentacijo, ki jo Zavod in SOP predložita vsakemu obračunu finančnih obveznosti Republike Slovenije.

K 16. členu

V tem členu je opredeljen poseben postopek v primeru nastanka spora ali zamude pri izpolnjevanju obveznosti iz tega zakona. Gre za morebiten spor ali zamudo med pristojnim ministrstvom in Zavodom glede izpolnjevanja obveznosti iz tega zakona.

V navedenem primeru oblikujeta ministrstvo, pristojno za delo in Zavod skupno komisijo. V to komisijo morata biti imenovana po dva predstavnika vsake inštitucije. Člani komisije pa izvolijo svojega predsednika.

Iz podatkov ministrstva, pristojnega za delo in podatkov zavoda mora komisija ugotoviti dejansko stanje vrednosti izplačil, ki so obveznost države.

K 17. členu

Pravilnik na podlagi katerega morata zavod in sklad obrtnikov ob vsakem obračunu obveznosti predložiti obrazce in dokumentacijo, mora biti izdan v roku 2 mesecev od uveljavitve tega zakona.

K 18. člen

V tem členu je določeno prenehanje veljavnosti zakona in podzakonskega akta.

K 19. členu

S tem členom je določeno, da se obveznost države do sklada obrtnikov za leto 2015 ugotovi v skladu s tem zakonom.

K 20. členu

V tem členu je določen začetek veljavnosti zakona in začetek uporabe le-tega.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/

